

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	23232 Переклад з німецької та англійської мов
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	035 Філологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

26.05.2023 р.

Справа № 0764/АС-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Лиман Ігор Ігорович – головуєчий,
Шабанова Юлія Олександрівна,
Сминтина Олена Валентинівна,
Попович Василь Михайлович,
Півненко Володимир Юрійович,
Луцак Світлана Миколаївна,
Колесник Олена Сергіївна,
Єсипенко Надія Григорівна,
Дейнеко Іван Андрійович,
Гуз Анатолій Михайлович,
Виткалов Сергій Володимирович,
Александрова Олена Станіславівна,

за участі запрошених осіб:

Гожик А.П – представник ЗВО,
Любчук Наталія Володимирівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	23232
Назва ОП	Переклад з німецької та англійської мов
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.043 германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 12, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Відповідність підкритерію.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Відповідність підкритерію.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Відповідність підкритерію.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Відповідність підкритерію.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Відповідність підкритерію.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Відповідність підкритерію. Додатково звертаємо увагу на акценти викладені ЕГ.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Відповідність підкритерію. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Відповідність підкритерію. Забезпечено можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Відповідність підкритерію. Враховуючи матеріали АС можна стверджувати, що ОП та навчальний план передбачають ґрунтовну практичну підготовку здобувачів вищої освіти. Питання практичної підготовки (враховуючи положення ЗУ "Про вищу освіту") реалізоване належним чином. Окремо слід звернути увагу, що складові практичної підготовки інтегровані в аудиторні заняття.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Відповідність підкритерію. Враховуючи матеріали АС можна стверджувати, що освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній. Освітня програма не передбачає присвоєння професійної кваліфікації.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Відповідність підкритерію. Враховуючи матеріали АС можна стверджувати, що обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Не здійснюється підготовка здобувачів за дуальною формою навчання.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Відповідність підкритерію. Правила прийому є чіткими та зрозумілими. Дискримінаційних положень не міститься.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Відповідність підкритерію. Правила прийому враховують особливості освітньої програми.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Відповідність підкритерію. В закладі наявна локальна нормативна база, яка регламентує відповідні процеси. В той же час варто наголосити, що наявна практика реального визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема, іноземних.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Відповідність підкритерію. Відповідний локальний нормативний акт, який регламентує питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті було прийнято лише у лютому 2023 року ПОЛОЖЕННЯ про валідацію і визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=2271>). Не є можливим визначити з наявних матеріалів чи були раніше визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Аналізуючи зміст положення, про яке йдеться тут, важливо наголосити на надмірній бюрократизації процесів валідації і визначення результатів такого навчання. Визначені процедури передбачають здійснення з боку здобувача надмірної кількості дій пов'язаних з валідацією таких результатів (враховуючи, зокрема, декларацію про намір тощо), що в площині практичній може виступати як фактор, який зумовлює небажання займатись цими процесами. Вважаємо за доцільне наголосити на можливості спрощення визначених процедур, що могло б вважатись більш інноваційним підходом.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Відповідність підкритерію. Враховуючи матеріали наявні в АС можна стверджувати, що форми та методи навчання і викладання дійсно сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Дослідивши більш детально акценти ЕГ та враховуючи коментар закладу, вважаємо, що відсутній недолік про який зазначається ЕГ. Методи навчання і викладання дійсно містяться в РПНД в форматі зазначеному в коментарі закладу.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Відповідність підкритерію. В закладі, загалом, та на ОП, зокрема, усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Відповідність підкритерію. В університеті нормативно передбачена низка можливостей для поєднання навчання та здійснення наукових досліджень. Враховуючи наведені відомості в АС погоджуємось з акцентами ЕГ. Проте, вважаємо за необхідне наголосити, що об'єктивно залучити до процесу наукових досліджень здобувачів, які не є мотивованими до цього - досить складна справа. Окрім того примус в цій сфері створить лише проблеми пов'язані з науковістю таких досліджень. Вважаємо, що з метою належного поєднання навчання і наукових досліджень цілком можливим є інтеграція складових наукових досліджень в навчальні дисципліни, залучення здобувачів до написання наукових робіт, які є їм цікавими, в першу чергу. Це хоч і здається очевидним, але навіть за умови, що наукова діяльність на початкових етапах здійснюється, наприклад, не за спеціальністю або, умовно, майже науково діяльність, але сама практика написання наукових робіт дозволить подолати первинні страхи пов'язані з науковою діяльністю в здобувачів освіти та випрацювати певні звички та навички пов'язані з написанням текстів. В той же час погоджуємось з коментарями, що апробацію не можна вважати обов'язковим елементом.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Відповідність підкритерію. В закладі передбачений моніторинг змісту робочих програм навчальних дисциплін, що можна вважати нормативним аспектом забезпечення відповідності за цим критерієм. В матеріалах АС наведені відомості, які дають підстави вважати, що викладачами та відповідальними особами дійсно оновлюється зміст робочих програм враховуючи наукові досягнення і сучасні практики у відповідній галузі.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Відповідність підкритерію. В закладі, загалом, та на ОП, зокрема, навчання, викладання та наукові дослідження є пов'язаними з міжнародною діяльністю закладу, інституту. Інтернаціоналізація освітнього процесу задекларована у Стратегії розвитку університету. Фактично реалізується через низку заходів та активностей, договорів про співпрацю та залучення носіїв німецької мови до навчального процесу, що підтверджується відомостями АС.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Відповідність підкритерію. Загалом передбачено такі види контрольних заходів: поточний контроль, метою якого є перевірка успішності здобувачів у формі тестування, письмових контрольних робіт, усного опитування, рефератів, проєктів тощо, та підсумковий контроль, спрямований на перевірку досягнення програмних результатів навчання, формування яких забезпечує ОК, що проводиться у формі іспитів (письмових, усних, змішаної форми), комплексних підсумкових іспитів, захисту кваліфікаційної роботи бакалавра. Критерії оцінювання і форми контрольних заходів чітко і детально визначено в робочих програмах навчальних дисциплін ОП, які оприлюднено на сторінці інституту. В той же час погоджуємось з ЕГ щодо недоліку пов'язаного з відсутністю інформації стосовно форм і критеріїв оцінювання за окремими вибірковими дисциплінами.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Відповідність підкритерію. Форми атестації відповідають стандарту. Формою атестації є підсумковий атестаційний іспит з німецької мови та перекладу.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Відповідність підкритерію. В закладі визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та забезпечують об'єктивність. Визначені процедури подання апеляцій та оскарження результатів оцінювання.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Відповідність підкритерію. Вважаємо за доцільне наголосити, що плагіату/неправомірних запозичень в академічних роботах не повинно бути взагалі. Ні 1, ні 5, ні 10, ні 15 %. Цілком можлива наявність текстових подібностей в певних обсягах, які є або власними думками здобувачів, які з тих чи інших причин подібні до уже існуючих об'єктів інтелектуальної власності, або є правомірними запозиченнями (цитатами). В університеті дійсно імplementовано питання популяризації академічної доброчесності в локальних нормативних документах.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Відповідність підкритерію. Загалом, враховуючи наявні відомості в АС, кваліфікація викладачів, які задіяні до реалізації освітньої програми дійсно забезпечує досягнення цілей та результатів ОП. Проте, слід зазначити, що публікаційна активність дійсно заслуговує додаткової уваги.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Відповідність підкритерію. Згідно з локальними нормативними актами та відомостям наявних в матеріалах АС в закладі дотримуються процедури визначені КЗППУ, ЗУ "Про вищу освіту" та іншими актами, які регламентуються питання конкурсного відбору. В той же час на сайті досить складно інтуїтивно знайти інформацію щодо конкурсних відборів та локальних нормативів, які регулюють це питання.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Відповідність підкритерію. Питання залучення роботодавців є регламентоване нормативно локальними актами закладу, та здійснюється фактично, як в університеті, так і за ОП.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Відповідність підкритерію. До аудиторних занять долучаються професіонали-практики, представники роботодавців, експерти галузі.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Відповідність підкритерію. В закладі наявні як власні програми професійного розвитку, так і ті, які реалізуються в співпраці з іншими підприємствами, установами, організаціями, ініціативами.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Відповідність підкритерію. В закладі освіти врегульовано питання матеріального та морального заохочення співробітників. В той же час, усвідомлюючи фінансовий стан університетів наразі, в майбутньому вважаємо за важливе більш активно реалізовувати саме матеріальне заохочення співробітників.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Відповідність встановленим критеріям. Варто врахувати, що в умовах останнього року та двох місяців крайне проблематичним є суттєве вдосконалення матеріально-технічної бази.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Відповідність підкритерію. Учасникам освітнього процесу забезпечено безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів, які необхідні для навчання та викладання, наукової діяльності.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Відповідність підкритерію. З змісту досліджених документів та сайту можна вказати, що наявні необхідні складові, які формують освітнє середовище, яке є безпечним для життя і здоров'я здобувачів та дають можливість задовольнити їх потреби та інтереси.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Відповідність підкритерію. Позитивною практикою є наявність системи Тритон. Можливим аспектом інноваційності за цим підкритерієм вважаємо вдосконалення та розширення цієї системи шляхом впровадження в неї засобів автентифікації та можливості її використання в контексті, зокрема, майданчику для взаємної комунікації. Також зазначена система може бути використана для забезпечення зручної систематизованої освітньої, організаційної, інформаційної, консультаційної та соціальної підтримки. Погоджуємось з акцентами та рекомендаціями ЕГ.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Відповідність підкритерію. Наявні як конкретні практики та засоби, так і нормативи пов'язані з реалізацією особливих освітніх потреб. У п. 3.2. Стратегічного плану розвитку Університету на період 2018-2025 рр. (<https://knu.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan-22-12-12.pdf>) передбачено створення в Університеті умов для реалізації рівних можливостей доступу до навчання та інфраструктури Університету особам з обмеженими можливостями.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Відповідність підкритерію. Ознайомившись з текстами відповідних нормативів, зокрема, Етичного кодексу, Порядку запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству в університеті, а також інших локальних нормативних актів вважаємо, що вони досить чітко декларують питання допустимості та недопустимості тих чи інших дій, а також визначають процедури пов'язані з попередженням та врегулюванням конфліктів. В той же час вважаємо, що доцільним є більше чітка декларація відповідальності та можливостей для врегулювання таких конфліктів. Зокрема, хоч і передбачено законодавством, що не розглядаються анонімні звернення, проте з тих чи інших причин здобувачі чи співробітники можуть повідомити про наявність якоїсь проблеми лише анонімно, побоюючись за можливі наслідки для себе. В цьому контексті можливо є доцільним започаткування практики умовної "скриньки довіри". Де, власне, можна залишити анонімне повідомлення, яке не є обов'язковим для прийняття якихось рішень, проте інформація, яка зазначається в таких зверненнях, підлягає розгляду та реагуванню. В той же час вважаємо неприпустимою наявність у локальних нормативних актах відповідальності за: "наклеп, зловмисне завдання шкоди репутації членів університетської спільноти". В той же час варто звернути увагу, що прописана наразі процедура реагування на випадки порушень етичного кодексу є досить нечіткою та без зазначення конкретних строків на прийняття тих чи інших рішень. Попри те, що це не є невідповідністю, в той же час вважаємо, що законодавством досить чітко регламентовано питання пов'язані з можливим притягненням працівників до відповідальності, що, зокрема, пов'язано з чітко визначеними строками протягом яких можна притягнути особу до відповідальності. Відповідно є доцільним більш чітко визначити зазначене вище.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Відповідність підкритерію. Забезпечено дотримання визначених закладом процедур розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Відповідність підкритерію. В той же час варто зазначити, що залученість представників здобувачів вищої освіти лише через квоту органів студентського самоврядування в вченій раді університету та неформальне спілкування з здобувачами вищої освіти є однозначно позитивними практиками. Проте виключно ці форми взаємодії з

здобувачами не можна вважати максимально репрезентативними та інноваційними. Варто звернути увагу на можливість залучення як здобувачів, так і інших зацікавлених осіб до роботи робочих груп, засідань кафедри, де можна було б більш активно залучати та враховувати бачення та думки здобувачів під час перегляду ОП.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Відповідність підкритерію. Роботодавці досить активно залучені до процесів періодичного перегляду ОП. Пропозиції та думки роботодавців враховуються та реалізуються.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Відповідність підкритерію. Попри те, що випускників за даною ОП ще не було, але як в університеті, так і в інституті наявні позитивні практики щодо збору, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників. В той же час вважаємо, що більш інноваційним підходом була б більш активна взаємодія з випускниками (в цілому, не лише за досліджуваною ОП), яка б, зокрема, включала як участь випускників у перегляді ОП, так і відображення результатів про їх кар'єрний шлях у різних формах на сайті та інших мережах. Така форма взаємодії дозволила б не лише критично проаналізувати сильні та слабкі сторони ОП, а ще й могла б слугувати додатковим фактором прозорості та публічності, а також могла б бути використана в контексті розширення взаємодії з випускниками (використання цього соціального ресурсу для покращення ОП) та додаткового фактору зацікавлення абітурентів.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Відповідність підкритерію. Визначено та забезпечено реалізацію процедур пов'язаних з вчасним реагуванням на виявлені недоліки в освітній програмі/освітній діяльності, що зокрема підтверджується тим, що під час останнього перегляду було виявлено недоліки про які зазначається в АС. Згідно з матеріалами АС наразі ці недоліки усуваються.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Первинна акредитація за ОП. Проте варто відзначити, що в університеті враховуються зауваження та пропозиції під час перегляду ОП. З 2021 р. у ЗВО функціонує відділ забезпечення якості освіти, який відповідає за координацію системи забезпечення якості освіти університету та розвиток культури якості

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Відповідність підкритерію. В закладі сформовано та реалізовано функціонування культури якості, як в контексті нормативного регулювання питань пов'язаних з внутрішнім забезпеченням якості вищої освіти, так і в контексті фактичної діяльності, яка здійснюється з відповідною метою, що підтверджується матеріалами розміщеними на сайті університету, інституту, а також іншими матеріалами, які були досліджені в процесі акредитації. З 2021 р. у ЗВО функціонує відділ забезпечення якості освіти, який відповідає за координацію системи забезпечення якості освіти університету та розвиток культури якості.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Відповідність підкритерію. Визначено чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освіти в університеті.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Відповідність підкритерію. Проєкти освітньої програми публікуються на сайті в визначені строки. Доступно розміщено всю необхідну інформацію для зворотнього зв'язку. (<https://philology.knu.ua/osvitni-prohramy/bak-opusy-op-ta-proh-nd/035-043-b-nf/>).

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Зауваження щодо відповідності критерію відсутні. Інформація про освітню програму дійсно публікується в обсягах достатніх для розуміння заінтересованими сторонами та суспільством. Своєчасно здійснюється публікація інформації про освітню програму. В той же час додатково звертаємо увагу на рекомендації від ЕГ, які допоможуть посилити ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію B, E чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендуємо надалі забезпечувати наявні позитивні практики. Рекомендуємо врахувати рекомендації ЕГ. Рекомендуємо передбачити можливості у майбутньому до більш тісної взаємодії з випусниками, опитувань, долучень до роботи засідань кафедр, робочих органів з метою всебічного обговорення ОП під час її періодичного огляду.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендуємо надалі забезпечувати наявні позитивні практики. Рекомендуємо врахувати рекомендації ЕГ.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендуємо надалі забезпечувати наявні позитивні практики. Рекомендуємо розглянути можливість спрощення процедур пов'язаних з визнанням (валідацією) результатів навчання, отриманих в неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендуємо надалі забезпечувати наявні позитивні практики. Рекомендуємо розглянути можливість більшої інтеграції навчального процесу, зокрема, в межах вивчення навчальних дисциплін, та наукової діяльності здобувачів освіти. Акцентуємо, що є зрозумілими складнощі пов'язані з залученням здобувачів освіти до наукової діяльності. В той же час також рекомендуємо розглянути можливість залучення здобувачів до написання наукових робіт, які є їм цікавими, в першу чергу. Це хоч і здається очевидним, але навіть за умови, що наукова діяльність на початкових етапах здійснюється, наприклад, не за спеціальністю або, умовно, майже науково діяльність, але сама практика написання наукових робіт дозволить подолати первинні страхи пов'язані з науковою діяльністю в здобувачів освіти та випрацювати певні звички та навички пов'язані з написанням текстів. В той же час погоджуємось з коментарями, що апробацію не можна вважати обов'язковим елементом. Вважаємо, що ці рекомендації можуть дозволити більш високо оцінити ОП під час наступної акредитації та більш активно залучити здобувачів до наукової діяльності.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендуємо надалі забезпечувати наявні позитивні практики. Рекомендуємо забезпечити публікації у вільному доступі інформації про форми та критерії оцінювання за всіма дисциплінами.

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендуємо надалі забезпечувати наявні позитивні практики. Забезпечити реальне матеріальне стимулювання розвитку науково-педагогічних та інших працівників університету. Враховуючи загальне позитивне враження від ОП, зокрема, преміювання працівників кафедри. На сайті досить складно інтуїтивно знайти інформацію щодо конкурсних відборів та локальних нормативів, які регулюють це питання. Рекомендуємо розглянути можливість застосування більш зручної архітектури сайту. Рекомендуємо виправити ситуацію з публікаційною активністю викладачів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендуємо надалі забезпечувати наявні позитивні практики. Рекомендуємо забезпечити більш чітку декларація відповідальності та можливостей для врегулювання конфліктів. Розглянути можливість започаткування практики умовної "скриньки довіри". Де, власне, можна залишити анонімне повідомлення, яке не є обов'язковим для прийняття якихось рішень, проте інформація, яка зазначається в таких зверненнях, підлягає розгляду та реагуванню. Рекомендуємо прибрати в внутрішніх нормативах відповідальність за: "наклеп, зловмисне завдання шкоди репутації членів університетської спільноти". Оскільки сприйняття наклепу чи "зловмисного завдання шкоди репутації" є досить суб'єктивним та може використовуватись, як репресивна підстава для притягнення до відповідальності осіб у випадку особистої неприязні. Рекомендуємо більш чітко визначити процедури (строки подання, розгляду; порядок заперечень на відібрання пояснення) притягнення до відповідальності за порушення, зокрема, Етичного кодексу, Правил внутрішнього розпорядку тощо.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендуємо надалі забезпечувати наявну позитивну практику прозорості та публічності. Рекомендуємо розглянути можливість впровадження інноваційних форм забезпечення прозорості та публічності, що дозволить більш високо оцінити ОП під час наступної акредитації.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендуємо надалі забезпечувати наявну позитивну практику прозорості та публічності. Рекомендуємо розглянути можливість впровадження інноваційних форм забезпечення прозорості та публічності, що дозволить більш високо оцінити ОП під час наступної акредитації.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛИМАН ІГОР ІГОРЕВИЧ